

La missió secreta de la Mercè

Cinta Arasa

Il·lustracions de Jordi Vila Delclòs

L'avi plora

La Mercè encara sent un calfred a l'espina en pensar-hi. Quina por! Hauria pogut ser terrible. Bé, o potser hauria de dir més terrible del que havia estat. De fet, encara no hi havia res resolt. En qualsevol moment la cosa es podia complicar una altra vegada... Tot i això, estava segura que no volia tornar a passar una nit com la que havia passat, buscant i rebuscant a l'edifici gris on vivia el Rabassut. I després, la por que havia tingut de no veure mai més la Neu? Uf, quin mal de panxa! De moment, feia

el que l'avi li havia aconsellat: aprendre tantes paraules com pogués, perquè aquelles no les hi podria prendre ningú. Les deia, les repetia, en veu alta, en veu baixa, les escrivia, les copiava, les recitava... Totes. La resta... Per a la resta hauria de pensar-se un bon pla. Un pla d'acció de veritat. N'havia de tornar a parlar amb l'avi, perquè des del dia que els havia atrapat el Rabassut, es feia el desentès. Ara, caldria que anés amb molta cura. La situació era delicada, delicada de debò.

Va saber que la seva llengua estava en perill un vespre. Li ho va dir l'avi, com la majoria de les coses importants que sabia.

—Ens quedarem sense paraules. Ens les roben, Merceneta.

L'havia vist plorar. Ell llegia assegut en una butaca verda, la butaca orelluda de l'avi, com en deien tots, perquè ningú més no hi podia seure, en aquella butaca verda i orelluda. Bé,

la Mercè sí que hi podia seure, gairebé sempre a la falda de l'avi.

Hi havien passat tardes senceres, en aquella butaca, tots dos, ella a la seva falda, mirant contes, explicant històries i llegint poemes tots dos junts, aixecant cada cop més la veu. Al final se n'alçaven alhora i acabaven recitant les poesies mentre caminaven pel menjador com si

caminessin per l'escenari d'un teatre. De vegades només recitava la Mercè i, mentre recitava, veia com l'avi tancava els ulls —per escoltar-te millor, li havia dit un dia, com si fos el llop de la Caputxeta Vermella— i somreia. Altres vegades era ella qui escoltava com recitava l'avi, i també tancava els ulls per escoltar-lo millor, i notava que, de tant en tant, en sentir alguns versos, la pell se li posava de gallina i un rau-rau li recorria la panxa de dalt a baix, ben bé com si la Neu, la seva gateta blanca, l'hi passés la cua.

Aquell vespre, però, el vespre que l'havia vist plorar per primera vegada, l'avi seia sol a la seva butaca verda i no llegia ni recitava poesia. La Mercè havia estat molta estona a fora, al jardí, enrabiada. Enrabiada no, enrabiadíssima, o més que enrabiadíssima, si dir més que més que enrabiadíssima era prou per poder explicar com d'enrabiada havia estat i encara estava. Tant n'havia estat que sentia com un mal a la panxa, com el mal que et fa la panxa quan algú t'hi clava fort el dit, fent nyeeec! I és que els

pares havien anat al teatre i no havien volgut que ella els hi acompanyés. I una cosa així era molt difícil d'empassar!

Quan s'havia cansat de fer morros sola al jardí i que només la Neu els hi veiés, els morros, la Mercè havia tornat a entrar a casa. Caminava a poc a poc. Volia veure l'avi abans que ell la veiés a ella. Segons com el trobés, en veure'l, continuaria enfadada, però segons com, no, perquè potser podien pensar una cosa bonica per fer junts, i si ella estava emmurriada, ho esguerraria.

Havia entrat al menjador de puntetes, per la porta que donava a la cuina i al menjador. Havia estat llavors que l'havia vist plorar, amb un llibre a les mans, assegut a la seva butaca verda i orelluda. La cara de l'avi estava il·luminada per un llum de peu de fusta, amb una espècie de tauleta enganxada, que ell mateix havia construït. A la tauleta del llum hi havia deixat el llibre que havia estat llegint aquella tarda: *Canigó*, de Jacint Verdaguer.

La Mercè sabia que aquelles poesies agraven molt a l'avi. Ell deia que Jacint Verdguer era el millor poeta del món. I després, Joan Maragall, però el millor, Jacint Verdguer. La Mercè no entenia gaire què volia dir ser el millor poeta del món, però sí que sabia que, quan l'avi llegia aquelles poesies, els qui l'escoltaven feien silenci de cop. I a ella li semblava que les paraules ja no servien només per parlar, servien per a una altra cosa encara més important que, al principi, no sabia explicar. Era llavors que la pell se li posava de gallina i notava més forta que mai aquella sensació: com si la cua de la Neu li anés amunt i avall de la panxa sense parar, amunt i avall, amunt i avall.

—Tu també t'emociones, oi, petita? —li havia dit l'avi un dels dies que havia recitat. La Mercè havia fet que sí amb el cap i havia pensat: «És clar, és això. Les paraules serveixen per parlar i, de vegades, serveixen per emocionar... És llavors quan sento la cua de la Neu amunt i avall de la panxa...».

Aquell vespre, en veure l'avi plorar, la Mercè s'havia espantat. No l'havia vist plorar mai. De fet, es pensava que els avis no ploraven. El seu avi no plorava com ella, no, que quan plorava se sentia per tot Sant Gervasi i part del Guinardó —com li deia la seva mare— perquè, ho havia de reconèixer, hi posava més pa que formatge, de vegades... L'avi plorava en silenci, com si no hagués decidit plorar, com si s'hagués trobat que, de sobte, els ulls li haguessin començat a rajar d'una manera que ell no pogués aturar, encara que ho intentés de debò.

—Per què plores, avi? —li va preguntar la Mercè, dreta, recolzada al braç de la butaca verda.

—Ens quedarem sense paraules. Ens les roben, Merceneta —li va respondre l'avi, amb els ulls ben vermells—. Ens les roben. Tinc por que les acabem perdent totes... i que, llavors, ens quedem sense llengua.

La Mercè va intentar imaginar-se com seria un món sense paraules. Ens llevaríem i no ens

podríem dir: «Que tinguis un bon dia. Has vist que ja s'han badat les tulipes roges?», com li havia fet notar la mare aquell mateix matí. Ens n'aniríem a dormir i no podríem dir-nos: «Bona nit. No t'amoïnis pels monstres. Jo faré guàrdia a la teva porta, i cap no és prou valent per gosar fer-me por a mi», com li xiuxiuejava l'avi cada nit, en acabar de llegir-li el conte, i sense que ella tingués temps de preguntar-li: «Avi, que creus que hi ha cap monstre, sota el meu llit?», que era una cosa que l'amoïnava molt. I ja no se li posaria la pell de gallina ni notaria com si la cua de la Neu se li passegés per la panxa perquè ningú no podria escriure versos, sense paraules.

I es va quedar ben trista. Dues llàgrimes grosses com cigrons van baixar-li per les galtes, i se li van colar pel coll, i li van fer unes pessigolles que no va notar, perquè estava massa trista per notar pessigolles, perquè un món sense paraules és una cosa molt trista. Llavors l'avi la va abraçar i va continuar parlant:

—Mercè, no volen que fem servir les nostres paraules... Vull dir, no volen que fem servir la nostra llengua, que és com dir que no volen que parlem. M'entens? Ens les roben, les paraules. Ens prenen la llengua. Ells voldrien que tots parléssim en la seva, de llengua. I a mi m'agrada fer-ho, és una llengua preciosa... però la nostra llengua, la nostra llengua no la poden prohibir, ni la nostra ni cap!

—Qui? Qui és que no vol que parlem? Qui ens roba? I com voldrien que parléssim?

La Mercè estava segura que l'avi sabia la resposta, i també estava convençuda que havia estat pensant una solució, perquè l'avi ho sabia tot i tenia una solució per a cada problema que hi pogués haver, fos quin fos. Aquella nit, però, l'avi no li va respondre la pregunta. Feia que no amb el cap i, mentre li acaronava els cabells, va xiuxiuejar:

—Ara és molt tard, Mercè. No t'hi capfiquis, en això. Au, ves a dormir, i pensa en totes les paraules que saps, totes les que has après,

perquè aquestes mai ningú no te les podrà robar. Demà t'ensenyaré qui és que ens roba les paraules.

La Mercè no volia anar a dormir, la Mercè volia saber moltes més coses del misteri de les paraules robades, en aquell moment. Llavors mateix. Sense esperar-se gens. I va intentar que l'avi no la fes esperar a l'endemà.

—Va, avi, va... Explica-m'ho avui. Ensenya-m'ho avui.

—No, ara no pot ser... És massa tard i fa fred. Ara has de dormir i somiar coses boniques, les paraules que ja saps, les flors que hem vist florir avui...

No hi havia res a fer. La Mercè també ho sabia. Quan l'avi li deia «ara no pot ser», és que no podia ser, de cap manera. Si podia ser, la Mercè també ho sabia, perquè l'avi no li deia «no pot ser». Li deia: «em sembla que no pot ser», però de seguida reia per sota el nas, i llavors ella continuava insistint, fins que ell es deixava guanyar:

—Te la saps més llarga, princesa del Putxet meva...! —Perquè l’avi sempre li deia princesa del Putxet, perquè ella era la princesa del Putxet.

Aquella nit, però, no li ho va dir. No va dir res més, i ella va saber que havia de creure, així que li va fer un petó, li va desitjar bona nit i va anar-se’n molt a poc a poc a dormir.

Al passadís hi havia dibuixada una sanefa amb tiges i, al capdamunt de cada tija, una margarida. La Mercè, de més petita, quan encara no era prou alta per veure les margarides, s’havia imaginat que eren serps i li feien por, però un dia l’avi li va fer veure que, si fossin serps, tindrien un cap i dos ulls. Llavors la va alçar i ella va poder veure que, als extrems, hi tenien una margarida, cadascuna amb quatre pètals i un botonet al mig. I des que l’avi li ho havia explicat, la Mercè, cada cop que passava per aquell passadís, els feia ring-ring amb el dit al botonet del mig, com si els fes pessigolles, perquè el botonet del mig de les flors era com un melic.

Després de fer ring-ring al melic de les flors del passadís va caminar fins a la seva habitació i es va enfil·lar al llit, un llit que era molt alt perquè tenia tres matalassos.

—Ai, quina sort! No tenim la princesa del Pèsol, tenim la princesa del Putxet, que és més bonica, encara, però igual de llepafils que la del Pèsol! —li deia l'avi quan l'acotxava abans d'apagar-li el llum, abans de desitjar-li bona nit per darrer cop, després d'explicar-li un conte, mentre li feia un petó al cap i li assegurava que no, que de monstres, res de res.

Aquella nit, però, la nit en què l'havia trobat plorant, ell no va anar a explicar-li cap conte. No va anar a acotxar-la ni a dir-li bona nit, perquè l'avi estava massa trist. Tampoc no van anar-hi els pares, perquè, penques com eren, encara no havien tornat del teatre.

Amb els ulls tancats i tot es repetia, en veu baixa, que no es podia adormir, que sense saber què passava amb les paraules no es podia adormir de cap manera. Ho feia sovint

quan tenia una cabòria al cap. Premia fort les parpelles, fins que li picaven els ulls. Sota la vànova, tancava els punys i es repetia, fluixet, com si hi hagués algú més a l'habitació que la pogués sentir:

—No puc dormir, així no puc dormir. Així ningú no pot dormir...

Aquella nit, al cap d'una estona, ja somiava que sortia al seu carrer i, en lloc de veure com regava el jardí la senyora Enriqueta, la veïna, o el senyor Antoni, l'adroguer de la plaça, carregat amb sacs de veces, hi veia uns lladres que, malgirbats i bruts, perseguïen la gent que parlava i els pispaven les paraules que deien abans que tinguessin temps de tornar a obrir la boca. Ella, amb la Neu entre les cames, agafada de la mà de l'avi, corria i corria sense parar, perquè no l'atrapessin.